

Β) Μετβ. 1) Ἀναρριπίζω, ἀναζωπυρῶ, ἐπὶ πυρὸς Στερελλ (Λοκρ.): Ἀναθάλλον τὴ φωτιά. Συνών. ἀναγκάω Α 6, ἀναδεύω Α 1 δ, ἀνακαρώνω (ΙΙ), ἀνακατεύω, ἀνακατώνω, συνταυλίζω. 2) Σκάπτω γῆν ἐπιπολαίως, ἐλαφρῶς Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἀναθέλω τοῦ χῶμα γιὰ νὰ σπείρουν σπόρον ἀπὸ μαῖ'δουνήσια.

ἀνάθαλα τό, Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀναθάλλω.

Ἐπιπολαία, ἐλαφρὰ τοῦ χῶματος σκαφή πρὸ τῆς φυτεύσεως: Τοῦ ἀνάθαλα οὐλου καὶ χρειάζεται, ἅμα θὰ σπείρῃς φ' ἀσπιδί.

ἀναθαμπώνω Ἡπ. — Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ ρ. θαμπώνω.

Μετβ. προξενῶ θόλωσιν τῆς ὁράσεως, θαμβώνω Ἡπ.: Ἄσπ.

Σ τὸ δρόμο ὅπου πῆγαιναν ἡ γῆς ἀνατρομάζει καὶ ὁ ἥλιος ἀναθαμπώνει ἀπ' τὴν πολλὴν τὴ λάμψι.

Ἀμτβ. πάσχω θόλωσιν τῆς ὁράσεως, θαμβώνομαι Λεξ. Δημητρ.: Ἀναθαμπώνω ὅς τὸ πολὺ φῶς. Συνών. θαμπώνω.

ἀναθαρεύω πολλαχ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνά καὶ τοῦ ρ. θαρεύω.

Ἀποκτῶ, λαμβάνω θάρος πολλαχ.: Τὰ παιδιὰ ἀναθαρέψανε καὶ τοῦ δῆκανε ὅς τὸ ρουθούνη τοῦ γέροντος γιὰ καλὰ Πελοπν. (Μάν.) Ἀρχὴ εἶναι καὶ ντρέπεται τὸ παιδί, σήμερ' αὐριό θ' ἀναθαρέψῃ καὶ θ' ἀρχινήσῃ τὴν κουβέντα μετὰ τοῦ θεοῦ του Πελοπν. (Μεσσ.) Μόλις εἶδε τὴν παρῆα του ἀναθαρέψα Λεξ. Δημητρ. Ἄμα εἶδαμε τὸ βαπόρι νὰ ἔρχεται ἀναθαρέψαμε Λεξ. Πρω. || Ἄσπ.

Σὲ θεωρῶ καὶ ἀναθαρεύω καὶ τὰ χέριά μου χιτπῶ Πελοπν. (Κορινθ.) Πβ. ἀναθαρόνω.

ἀναθαρόνω ἀμάρι. Ἰνδοευρ. Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνάθαρο.

Ἐμβάλλω εἰς τινα θάρος, τόλμην πρὸς ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος, ἐνθαράνω. Πβ. ἀναθαρεύω.

ἀνάθημα τό, κοιν. καὶ Πόντ. (Ὁφ.) Τσακων. ἀνάθημα Κῶς Ρόδ. Τηλ. ἀνάθημα Χίος ἀνάθημα Νίσυρ. ἀνάθημα Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἀνάθημα Κάρπ. Κύπρ. Μεγίστ. Σύμ. κ.ά. ἀνάθημα βόρ. Ἰδιώμ. ἀνάθημα Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀνάθημα Κρήτ. ἀνάθημα Καπ. (Ἀραβάν.) ἀνάθημα Κρήτ. ἀνάθημα Καπ. (Ἀραβάν.) ἀνάθημα Καπ. (Φερτ.) ἅμα Κεφαλλ. ἀνάθημα Θήρ. Ρόδ. Σύμ. Χίος ἀνάθημα Ἀθῆν.

Τὸ μεταγν. οὐσ. ἀνάθημα. Οἱ ἐξηλλοιωμένοι τύπ. ἀνάθημα, ἀνάθημα, ἀνάθημα, ἀνάθημα, ἀνάθημα, ὡς καὶ οἱ συγκεκομμένοι ἅμα, ἀνάθημα καὶ θεμά κατ' εὐφημισμ. πρὸς μετριασμὸν τῆς κακῆς σημ. τῆς λέξεως. Πβ. διάβολος - διάτανος κττ. Ὁ τύπ. ἀνάθημα καὶ μεσν.

1) Ὅτι εἶναι ἀποχωρισμένον ἀπὸ τὸ καλὸν καὶ ἐγκαταλειμμένον εἰς τὸ κακόν, ἀφωρισμένον, κατηραμένον, συνήθως ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τῆς ἀναφορικῆς ἀντων. ποῦ (περὶ τῆς συντακτικῆς χρήσεως τῆς ὁποίας ἰδ. κατωτ.) πολλαχ.: Π' ἀνάθημα νὰ γίνῃ! (ἀρὰ ἐπὶ πραγμάτων καὶ προσώπων). Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Π.Δ. (Δευτερον. 7,26) «οὐκ εἰσοίσεις βδέλυγμα εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ ἀνάθημα ἔσθ' ὥσπερ τοῦτο». Ἐντεῦθεν προήλθεν ἡ κατὰ ποικίλους συντακτικούς τρόπους χρήσις τῆς λέξεως εἰς φράσεις δηλούσας ἀρὰν καὶ ἀποστροφὴν (α) Μετ' αἰτιατικῆς πρὸς δήλωσιν ὅτι τὸ δι' αὐτῆς δηλούμενον πρόσωπον ἢ πράγμα εἶναι ἄξιον ἀποστροφῆς κοιν. καὶ Καπ. (Ἀραβάν.) Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων.: Ἀνάθημα τὸν

πατέρα ποῦ ὁ ἔκανε! Ἀνάθημα τὸ γονεὸ σου! Ἀνάθημα τὴν κακὴ ὥρα! Ἀνάθημα τὴν περίστασι! Ἀνάθημα τὴν ὥρα ποῦ τὸν γνώρισα! Ἀνάθημά τον, με κατέστρεψε! Ἀνάθημά τον ποῦ θὰ πῇ τέτοιο λόγο! Ἀνάθημά σε καὶ μ' ἔφαγες! Ἀνάθημά με ἂν ξέρω τίποτα! (δὲν ξέρω τίποτα!) κοιν. Ἀνάθημα τὴ μάννα σ'! Χαλδ. Ἀνάθημα τὴν ρίζαν καὶ τὴν φύτραν σου! Κάρπ. Ἀνάθηκά σε! ἡ ἀνάθημά σε! Κρήτ. Ἀνάθημα τὸ πρόσωπο σ'! Ἀραβάν. Ἀνάθημά δι! (σε) Τσακων. Ἀνάθημά μου τον! (τὸ ἀνάθημά μου εἰς αὐτόν!) Χίος || Ἄσπ. Ἀνάθημα τὴν ξενιτειὰ καὶ τοὺς καημοὺς ὅπου ἔχει!

Λεξ. Δημητρ.

Ἀνάθημα τὸν ποῦ θὰ πῇ ἀγάπη δὲ κτικιάζει,

ἐκείνη με κατήντησε γιὰ τὸ νὰ με κοιτάξῃ!

Νίσυρ. Ἡ χρῆσις καὶ μεσν. Πβ. Πρόδρομ. 4,64* (ἔκδ. Hesseling - Pernot) «ἀνάθημά με, βασιλεῦ, καὶ τρισανάθημά με», Ἀχιλλ. στ. 1667 (ἔκδ. Hesseling σ. 86) «ἀνάθημα καὶ τὸν καιρὸν, ἀνάθημα τὴν ὥραν!» καὶ Μαχαιρ. (ἔκδ. RDawkins) 1,222 «ἀνάθημα τὴν ὥραν καὶ τὴν ἡμέραν ὅπου μοῦ δῶκαν τὸ χαρτίν». (β) Μετὰ τῆς ἀναφορικῆς ἀντων. ποῦ ὡς ὑποκ. τῆς ἐπομένης προτάσεως καὶ δηλούσης τὸ ἄξιον ἀποστροφῆς πρόσωπον ἢ πράγμα κοιν.: Ἀνάθημα ποῦ θὰ κάμῃ - θὰ πῇ τέτοιο πράγμα! (γ) Μετὰ τῆς ἀναφορικῆς ἀντων. ποῦ προτασσομένης βραχυλογικῶς κατὰ παράλειψιν τοῦ προηγουμένου ὀνόματος, εἰς ὃ ἐπιφέρεται τὸ π' ἀνάθημα ὡς ἀναφορικὸς προσδιορισμὸς, οἶον: ὁ δεῖνα, π' ἀνάθημά τον, με χτύπησε κττ. σύνθηθ.: Π' ἀνάθημά σε - τον - σας - τους! σύνθηθ. Π' ἀνάθημα νὰ γένῃ! πολλαχ. || Παροιμ. φρ.

Π' ἀνάθημα τὰ βλίτα! καὶ ποῦ τὰ κάνει πίττα!

Εὔβ. (Κάρυστ.) || Ἄσπ.

Π' ἀνάθημα ποῦ ἔλεγε τ' ἀδέρφια δὲν πονοιοῦνται,

τ' ἀδέρφια σκίζουν τὰ βουνὰ ν' ἀνταμωθοῦν ἀντάμα

Θεσσ. (Ὁλυμπ.) (δ) Μετὰ προτάσεως εἰσαγομένης διὰ τοῦ καὶ ἂν πρὸς δήλωσιν ὅτι ἡ δι' αὐτῆς ἐκφραζομένη πρᾶξις δὲν ἐπραγματοποιήθη, ἤτοι πρὸς δήλωσιν ἐντόνου ἀρνήσεως κοιν.: Ἀνάθημα καὶ ἂν κατάλαβα - καὶ ἂν εἶδα τίποτε! (δὲν κατάλαβα, δὲν εἶδα τίποτε!). Ἀνάθημα καὶ ἂν ἐκλείσα μάτι! (δὲν ἐκοιμήθην διόλου!). Ἀνάθημα καὶ ἂν δούλεψε! (δὲν εἰργάσθη διόλου!). Ἀνάθημα καὶ ἂν ἔφαγα τίποτε! κοιν. || Ἄσπ.

Ἀνάθημα καὶ ἂν δὲ δοῦν καὶ ἂ δὲν ἀναστενάξω!

(πονῶ καὶ ἀναστενάξω πολὺ!) Κρήτ. (ε) Μετ' αἰτιατ. ἐπεχούσης θέσιν ἀντικ. τῆς ἐπομένης προτάσεως πρὸς δήλωσιν ἰσχυρᾶς ἀρνήσεως σύνθηθ.: Ἀνάθημα τὸ κέρδος ποῦ ἔχω! (οὐδὲν κέρδος ἔχω!) Ἀνάθημα τὸ μάτι ποῦ ἐκλείσα! (δὲν ἐκοιμήθην διόλου!) σύνθηθ. Ἐκαμες πολὺ κριθάρι; — Ἀνάθημα τὸ κουκκί! (ἐνν. ποῦ ἔκαμα, δηλ. δὲν ἔκαμα καθόλου!) Κρήτ. Δῶσε μου λίγο ἀλάτι! — Ἄμα τὸ σπυρὶ ποῦ ἔχω! Κεφαλλ. || Γνωμ. Ὁ ἄδρας νὰ κουβαλῇ μετὰ τὸ σακκὶ καὶ ἡ γυναῖκα νὰ δίνῃ μετὰ τὸ βελόνι, ἀνάθημα τί ἀφίνει! (δὲν ἀφίνει τίποτε!) Κεφαλλ. Ἡ χρῆσις αὕτη καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Α 861 (ἔκδ. ΣΞανθοῦδ.) «μ' ἀνάθημά την τὴν χαρὰ ποῦ ἔδε τὴν ὥρα κείνη!». (ς) Ὡς ἀντικ. ῥήματος συνήθως τοῦ ἔχω κοιν.: Ἀνάθημα νὰ ἔχῃς! κοιν. Τὸ ἀνάθημα νὰ ἔχῃς καὶ τὸ μέγα ἔλεος! Κρήτ. Νὰ ἔχῃς τ' ἀνάθημα καὶ τὴν ὀργή! Θράκ. Ποῦ νὰ ἔχῃς τ' ἀνάθημα προσκέφαλο! Κρήτ. Καὶ κατὰ παράλειψιν τοῦ ῥήματος κοιν.: Ἀνάθημα καὶ τρισανάθημα! κοιν. || Παροιμ. φρ. Οὔτε συχώρησ' οὔτ' ἀνάθημα (λέγεται εἰς περίστασιν, καθ' ἣν δὲν θέλει κανεὶς νὰ κάμῃ οὔτε καλὸ οὔτε κακὸ) Αἰγιν. || Παροιμ.

Ὅποιος ἔχει καὶ φιλεῖ, ἀνάθημα καὶ ἂν παντρευτῇ

(ἀνόητος ὁ ὑπανδρευόμενος, ὅταν ἡμπορῇ καὶ χωρὶς γάμον